

ras Romanorum clades pluuio die cum hostilium machinarum amenta neruicq; languerant, applicitis turribus captum atq; deletum est. Quadraginta milia hominum ibi fuisse referunt: e quibus uix LXXX homines per fugam lapsi ad castra proxima Gallorum uenerunt. Præterea Aruerni cæteri q; cōfines, sollicitatis etiā ad se Heduis, multis aduersus Cæsarem prælijs bellauerunt. Qui cum se pugnando fatigati in quoddam oppidum recepissent, milites prædæ inhiantes ad expugnationem oppidi animum intendunt, frustra Cæsare de loci iniquitate causante. Itaq; ibi Cæsar erumpentibus desuper hostibus pressus, multa exercitus sui parte perditā uictus aufugit. Dum hæc ad Halestam geruntur, Vercingetorix, quem omnes consensu pari regem præoptauerāt, suadet uti ex tota Gallia, omnes qui arma ferre possent, huic bello præsto sint: hoc enim esse unum bellū, quo aut perpetua libertas, aut æterna seruitus, aut mors omnium consequatur. Itaq; absq; eo numero, quem infinitum ante contraxerat, equitum circiter octo milia, peditum ducenta quinquaginta milia contracta sunt. Dehinc duo colles sibi inuicem obuertos Romani Galli q; ceperunt. Vnde multis sæpe eruptionibus & uarijs prouentibus præliantes, tandem Romani præcipua Germanorum equitum, quos sibi iam dudum amicos, nunc in auxilio ascriberant, uirtute uicerunt. Vercingetorix alia die congregatis omnibus qui fuga euaserant, dixit se autorem bona fide defendendæ libertatis, atq; rumpendi foederis fuisse. Et nunc siue Romanis sese ad mortem offerant, siue se solum pro omnibus dandum, paratū animo fore. Itaq; Galli uoluntatem quam pudore aliquandiu texerant, quasi ex consilio regis assumerent, ilico sibi ueniam precantes, eum solum uelut autorem magni sceleris dediderūt. Bellouaci omnibus Gallorum gentibus ipsorum opinione fortiores habebantur. Hi Chorreo duce bellum instaurant, sibi q; in hanc suscepti belli societatem Ambianos, Aulercos, Caletos, Bellocases, Atrebatas q; coniungunt, & locum quendam cinctum atq; impeditum undiq; paludibus capiunt. Commissio q; prælio, magnam Rhemorum manum, quæ auxilio Romanis erat tradidant. Deinde cum oportunū ipsi locum insidiarū prouisum occupauissent, atq; hoc comperto Romani ad insidiarū locum instructi, ordinatim uenissent, cōmisso prælio Romani, Gallos fugientes ipsdē locorum munitionibus, quibus clausi fuerāt, incluserunt, cūctos q; ad internitionem ceciderunt. Ibi Chorreus uel fugam, uel deditionem detractans, Romanos ut uiuus caperetur instantes occidendo, ut occideretur coëgit. Igitur cum percatam Galliā uniuersam Cæsar, neq; ausuram fore ad aliquos aspirare motus arbitraretur, legiones in hyberna dimisit. Ipse autem Ambiorigis fines, qui tot bella excitauerat, hominū horrenda strage uastauit. At uero C. Caninius legatus bellū apud Pictonas inuenit, ubi magna hostiū multitudo impeditā itinere legionē circundedit, atq; ad extremum discrimē adduxit. Porro aut Fabius legatus acceptis Canini literis, in Pictonas proficiscitur, ibi q;

Cenapum
expugnatum

Cæsar eladem
accipit

Tota Gallia
armatur

Ro. Germano
rum auxilio
uincunt
Vercingetorix
deditus

Bellouaci bellum
Chorreo duce
instaurant

Rhemi

Chorreus
occisus